Avaliku teabe seaduse täiendamise seaduse eelnõu
(agendikood) seletuskiri

Lisa

Kooskõlastustabel

Esitaja	Märkus, ettepanek või kommentaar	Arvestamine (arvestatud, arvestatud osaliselt, mittearvestatud, selgitatud või teadmiseks võetud)
V OÜ	V OÜ toetab eelnõu lähenemist (agendikood kui tehniline vahend, mille toimingud loetakse registreerinud isiku omaks). Märkused puudutavad peamiselt andmekogu põhimäärust ja valdkonnaõigust.	Eelnõu sätestab seaduse tasandil agendikoodi mõiste ja kasutamise põhialused. Täpsemad tehnilised lahendused ja rakenduskord kujundatakse rakendamisel.
	1. Teenuseosutaja kontroll: lisada § 43^{10} lõike 1 punkti 3 päringuõigus, mis tagastab üksnes selle, kas tunnus on registreeritud, kas registreering kehtib ja kas see kuulub kõnealusele isikule; pakkuda päringut olemasolevate kanalite või X-tee kaudu.	1. Teadmiseks võetud. Eraldi päringuõigust eelnõusse ei lisata. Eelnõu on ümber töötatud ja agendikoodi ei lisata andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu andmestikuna. Paragrahv 43^{11} sätestab agendikoodi ja isiku turvalise seose nõude, kuid andmete väljastamise korda eelnõuga ei reguleerita.
	2. Andmekoosseis: lisada andmekogusse agendikood ise, registreeringu algus- ja lõppaeg ning lõppemise alus; täpsustada teovõime piiramise andmete tähendus.	2. Teadmiseks võetud. Eelnõu on ümber töötatud ja agendikoodi ei lisata andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu andmestikuna. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab agendikoodi ja füüsilise isiku turvalise seose nõude ning lg 4 kohaselt võib täpsustatud nõuded kehtestada minister määrusega.
	3. Lõppenud registreering: sätestada, millal registreering näib lõppenuna, salvestada lõppemise hetk ning anda teenuseosutajale võimalus pärida staatust või saada teade.	3. Teadmiseks võetud. Eelnõu on ümber töötatud ja agendikoodi registreeringu lõppemise ning teavituse mudelit uues § 43^{11} sättes ei ole. Paragrahv 43^{11} sätestab agendikoodi kasutamise põhialused, sealhulgas turvalise seose nõude.
	4. Üks tunnus, mitu tarkvaralist lahendust: täpsustada, kas isik võib omada mitut samaaegset	4. Teadmiseks võetud. Eelnõu ei reguleeri agendikoodide ega tarkvaraliste lahenduste arvu.

	registreeringut (näiteks üks lahenduse või kasutusjuhu kohta).	Kasutamise tingimused sõltuvad konkreetsest teenusest ja teenuseosutaja otsusest.
	5. Autentimine ja toimingute logi: tunnuse nähtavus ei tõenda volitust; Riigi Infosüsteemi Amet võiks avaldada liidestamisjuhise selle kohta, kuidas päring seotakse kehtiva registreeringuga ja mida teenuseosutaja säilitab; isik võiks saada oma toimingute logi.	5. Teadmiseks võetud. Paragrahv 43^{11} lg 1 kohaselt ei ole agendikood isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ega tõenda volituse olemasolu. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab turvalise seose nõude ja lg 6 kohaselt peab tarkvaralise lahenduse kasutamine olema turvaline ning turvalisust riigi infosüsteemis hindab RIA.
	6. Tegutsemise ulatus ja isiklikult tehtavad toimingud: täpsustada, kus piirangud (raha, andmed) väljenduvad ja millised toimingud nõuavad isikut ennast.	6. Teadmiseks võetud. Paragrahv 43^{11} lg 5 kohaselt ei anna agendikoodi kasutamine õigust teenuseid kasutada ega kohusta teenuseosutajaid agendikoodi aktsepteerima. Volituse ulatust ja konkreetse teenuse kasutamise tingimusi eelnõu ei reguleeri.
	7. Piiriülene tuginemine: selgitada, millele võib välisriigi teenuseosutaja registreeringu kontrollimisel tugineda, ja kaasata piiriülesed juhtumid testimisse. Lisaks soovib V OÜ olla kaasatud andmekogu põhimääruse koostamisse ja süsteemi testimisse.	7. Teadmiseks võetud. Paragrahv 43^{11} ei loo piiriülest e-identimise ega usaldusteenuse staatust. Agendikood ei ole e-identimise vahend ega usaldusteenus. Kaasamise soov süsteemi testimisse võetakse teadmiseks.
Konkurentsiameti maksejõuetuse teenistus	Maksejõuetuse teenistus ei toeta eelnõu, sest selle riske ja mõjusid Eestile ei ole hinnatud; ei selgu, mida reguleeritakse, kellele ja milleks tunnus antakse ning kes selle alusel tehtud toimingute eest vastutab.	Pärast kooskõlastamist on eelnõu ümber töötatud uueks § 43^{11} sätteks. See hõlmab agendikoodi ja füüsilise isiku seost, toimingu omistamise lähtereeglit, turvalise seose nõuet, teenuseosutaja aktsepteerimisvabadust ning RIA turvalisuse hindamist riigi infosüsteemis. Teovõime piiramise andmed ja eelnev andmekogu mudel on välja jäetud.

	1. Mõjude hindamine ja kulud: koostada ja avaldada mõjude analüüsi aruanne (HÕNTE § 46 lõige 3) ning esitada kulud ja katteallikad (HÕNTE § 7 lõige 2, § 47); väide, et mõjud ei ole olulised, ei ole andmetega põhjendatud.	1. Mittearvestatud. Seletuskiri tugineb HÕNTE § 1 lõike 2 punkti 5 erandile. Eelnõu sätestab agendikoodi kasutamise põhialused ega pane teenuseosutajatele kohustust agendikoodi kasutada või aktsepteerida, mistõttu mõju hinnatakse väheseks. Riigi infosüsteemis on § 43^{11} lg 5 kohaselt tarkvaralise lahenduse kaudu toimingute tegemine lubatud üksnes agendikoodi kasutades, kuid see ei kohusta asutust tarkvaralise lahenduse kasutamist võimaldama.
	2. Väljatöötamiskavatsus või kontseptsioon (HÕNTE § 1) ja põhjendus, miks regulatsioon kuulub AvTS-i, mitte TsÜS-i ja eriseadustesse.	2. Mittearvestatud. Sama erand. AvTS on sobiv, sest eelnõu sätestab § 43^{11} abil agendikoodi kasutamise põhialused, sealhulgas toimingu omistamise lähtereegli, turvalise seose nõude ning teenuseosutaja aktsepteerimisvabaduse.
	3. Vastutus ja toimingute omistamine sätestada eelnõu tekstis (mitte üksnes seletuskirjas) ning selgitada sobivust TsÜS § 31 lõike 6, § 115 lõike 2 ja ÄS §-de 180-187 vastutusega.	3. Teadmiseks võetud. Eelnõu § 43^{11} lg 2 sätestab üksnes agendikoodi kasutamisega seotud toimingu omistamise lähtereegli. Eelnõu ei reguleeri volituse ulatust, konkreetse toimingu õiguspärasust, teenuse kasutamise tingimusi ega vastutuse jaotust, mis lahendatakse kehtiva õiguse alusel.
	4. Kehtestada registreeringute arvu piirang ühe isiku kohta, järelevalveasutus ja sanktsioonid ning nõue Eestis kättesaadavast kontaktisikust, kui registreerija viibib välismaal (vrd ÄS § 24 lõige 2).	4. Teadmiseks võetud. Registreeringute arvu piirangut, järelevalvet ega kontaktisiku nõuet ei kehtestata. Väärkasutuse riski maandab see, et agendikood ei ole tuvastamis- ega autentimisvahend ja ainuüksi kood ise ei anna õigust toiminguid teha.
	5. Hinnata, kas ühingute mahajätmise ja vastutuse vältimise probleemi saab	5. Teadmiseks võetud. Eelnõu § 43^{11} sätestab agendikoodi ja füüsilise isiku seose, toimingu

	lahendada olemasolevate vahenditega enne uue tehnilise vahendi loomist.	omistamise lähtereegli, turvalise seose nõude, teenuseosutaja aktsepteerimisvabaduse ja RIA turvalisuse hindamise riigi infosüsteemis. Ühingute mahajätmise ja vastutuse küsimused jäävad kehtiva õiguse ja järelevalve pädevusse.
	6. Tagada registri andmetele juurdepääs kõigile järelevalveorganitele (RAB, PPA, TTJA, kohtud, Töötukassa, Andmekaitse Inspektsioon, pankrotihaldurid, MJT, maksuhaldur).	6. Teadmiseks võetud. Eelnõu on ümber töötatud ja agendikoodi ei lisata enam andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu andmestikuna. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab turvalise seose nõude, kuid juurdepääsu ja andmete väljastamise kord ei tulene sellest sättest.
	7. Parandada eelnõu ja seletuskirja vastuolud (kirja lisa 1), kaasata kooskõlastusringi kõik järelevalveorganid ning anda mõistlik kooskõlastusaeg.	7. Arvestatud osaliselt. Mitu eelnõu ja seletuskirja vastuolu on parandatud. Lahendus on ümber töötatud uueks § 43^{11} sätteks, eelnev andmekogu mudel ja teovõime piiramise andmed on välja jäetud.
Eraisik (A. Sokolov)	1. Registreeringu kehtivuse kontroll: täiendada § 43^{10} lõike 1 punkti 3 nii, et teenuseosutaja ja isik, kellega toiming tehakse, saaksid kontrollida, kas registreering toimingu tegemise ajal kehtib; täpsustada, milliseid andmeid väljastatakse, ja piirata väljastus toiminguks vajalikuga.	1. Teadmiseks võetud. Eelnõu on ümber töötatud ja agendikoodi ei lisata enam andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu andmestikuna. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab agendikoodi ja füüsilise isiku turvalise seose nõude. Päringu ja andmete väljastamise täpne kord ei tulene § 43^{11} sättest.
	2. Tegutsemise piirangud: selgitada, kellele on suunatud keeld, et isiklikult tehtavat toimingut agendikood ei tee, ja kuidas teenuseosutaja isiku seatud piiridest teada saab.	2. Teadmiseks võetud. Paragrahv 43^{11} lg 5 kohaselt ei anna agendikoodi kasutamine õigust teenuseid kasutada ega kohusta teenuseosutajaid agendikoodi aktsepteerima. Eelnõu ei reguleeri volituse ulatust ega teenuse kasutamise

		muid tingimusi. Agendikood ei ole õigussubjekt.
	3. Normitehnika: lõige 1^3 loetleb kuus lõppemise juhtu, kuid ülevaade ja kümneaastane säilitustähtaeg on seotud üksnes registreeringu lõpetamisega; näiteks surma korral jääb säilitustähtaja algus ebaselgeks. Sõnastada sätted nii, et need hõlmaksid kõiki lõppemise juhte.	3. Teadmiseks võetud. Eelnõu on ümber töötatud ja agendikoodi ei lisata enam andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu andmestikuna. Uus § 43^{11} ei sätesta registreeringu lõppemist ega kümneaastast säilitustähtaega.
	4. Parandada vale viide: seletuskirjas on viidatud AvTS § 43 lõikele 6, õige on § 43^{10} lõige 6.	4. Arvestatud. Seletuskirjas on viide parandatud ja eelneva andmekogu sätte asemel kajastatakse uus § 43^{11} lahendus.
	5. Lõike 1^3 selgituses puudub punktis 4 sätestatud kolmekuuline tähtaeg.	5. Teadmiseks võetud. Eelnõu on ümber töötatud uueks § 43^{11} sätteks, milles registreeringu lõppemise ja kolmekuulise tähtaja regulatsiooni enam ei ole.
Cybernetica AS	Cybernetica AS soovitab eelnõu sellisel kujul mitte kooskõlastada ja viia esmalt läbi lahenduste, autentimise ning turva- ja ohutusanalüüsi.	Eelnõu on ümber töötatud uueks § 43^{11} sätteks ja termin on muudetud. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab agendikoodi ja isiku turvalise seose ning tarkvaralise lahenduse turvalise autentimise nõude ning lg 4 võimaldab täpsustatud nõuded kehtestada määrusega. Paragrahv 43^{11} lg 6 kohaselt peab tarkvaralise lahenduse kasutamine olema turvaline. Riigi infosüsteemis hindab turvalisust RIA, kes töötab riigi infosüsteemile välja turvalise kasutamise kriteeriumid.
	1. Terminoloogia: sõnade identiteet ja digitaalidentiteet kasutamine pakutud tähenduses on eksitav ja vastuolus senise e-riigi mõistekasutusega; korrektsem oleks rääkida tarkvaraagendi tunnusest.	1. Arvestatud. Termin „digitaalidentiteet" asendati terminiga „agendikood". Paragrahv 43^{11} lg 1 kohaselt on agendikood püsiv ja kordumatu kood, mis seotakse füüsilise isikuga. Agendikood ei ole isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend.
	2. Lahendus ja autentimisprotokoll on	2. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 3

	kirjeldamata ja valimata. Ilma terviklahenduseta ei saa vajadust hinnata.	sätestab turvalise seose ja tarkvaralise lahenduse turvalise autentimise nõude, lg 4 määrusandluse võimaluse ning lg 6 turvalisuse nõude ja RIA turvalisuse hindamise riigi infosüsteemis. Täpne tehniline lahendus ei tulene seadusest.
	3. Autentimata agendid: sõnastus lubab mõista, et toimingu teeb pelga tunnuse esitamine. Seadus ei tohi lubada toiminguid ilma turvalise autentimiseta.	3. Arvestatud. Paragrahv 43^{11} lg 3 näeb ette, et toimingu sidumiseks agendikoodiga tuleb tarkvaraline lahendus turvaliselt autentida. Seega ei piisa pelgast koodi esitamisest. Paragrahv 43^{11} lg 1 kohaselt ei ole agendikood isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ega tõenda volituse olemasolu. Paragrahv 43Lg 3 nõuab ka koodi ja isiku turvalist seost ning lg 6 tarkvaralise lahenduse turvalist kasutamist.
	4. Üks või mitu agenti: iga isik peaks saama registreerida mitu agenti ja anda igaühele erineva komplekti õigusi.	4. Teadmiseks võetud. Agentide arvu ja õiguste jaotust eelnõu ei reguleeri.
	5. Täiendavad riskid (identiteedivargus, privaatsus, teenuseosutaja keerukus, ekslik juurdepääs) on hindamata; vaja on laiapõhjalist riskianalüüsi.	5. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 6 kohaselt peab tarkvaralise lahenduse kasutamine olema turvaline. RIA hindab seda riigi infosüsteemis ja töötab riigi infosüsteemile välja soovituslikud kriteeriumid. Erasektoris jääb teenusepõhine riskikontroll teenuseosutajale, kes otsustab lõike 5 alusel agendikoodi aktsepteerimise üle. RIA pädevuse võimalik laiendamine erasektorile eeldab eelnevat mõjuanalüüsi ja eraldi seadusemuudatust.
	6. Olemasolevat kogemust (X-tee) ja määrusi eIDAS ning eIDAS 2.0 ei ole arvestatud.	6. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 1 eristab agendikoodi e-identimise vahenditest, lg 3 sätestab turvalise seose nõude ning lg 6

		turvalisuse nõude ja RIA hindamise riigi infosüsteemis. X-tee või muu tehnilise lahenduse valik täpsustub rakendamisel.
Third Rail Systems OÜ	Third Rail Systems OÜ toetab eesmärki siduda iga tunnus tuvastatava ja vastutava isikuga, kuid peab puuduseks, et tarkvara tegutsemise piirid jäetakse seadusest välja ja määratakse praktikas teenuseosutaja tüüptingimustega.	Märkused puudutavad peamiselt tarkvaralise lahenduse tegutsemise piiride ja vastutuse reguleerimist. Eelnõu § 43^{11} sätestab toimingu omistamise lähtereegli, kuid ei reguleeri volituse ulatust, toimingu õiguspärasust, teenuse kasutamise tingimusi ega vastutuse jaotust.
	1. Eeskuju DORA (määrus (EL) 2022/2554) artikkel 30: kehtestada lepingu kohustuslik miinimumsisu, mida teenuseosutaja tüüptingimused ei saa tühistada.	1. Teadmiseks võetud. Seaduse tasandil lepingu miinimumsisu ei kehtestata. Paragrahv 43^{11} lg 5 ei anna õigust teenuseid kasutada ega kohusta teenuseosutajaid agendikoodi aktsepteerima. Volituse ulatus ja muud teenuse tingimused lahendatakse kehtiva õiguse ja kokkulepete alusel.
	2. Põhitingimused: kirjeldus, mida tarkvara isiku eest teha võib ja kui kaua, õigus volitus viivitamata tagasi võtta ning isiku juurdepääs tema nimel tehtud toimingute logile; registreeringutel vaikimisi kehtivusaeg, mitte püsivus.	2. Teadmiseks võetud. Paragrahv 43^{11} ei reguleeri volituse ulatust, tähtajalisust ega toimingute logi. Paragrahv 43^{11} lg 5 kohaselt ei anna agendikoodi kasutamine õigust teenuseid kasutada ega kohusta teenuseosutajaid agendikoodi aktsepteerima. Need küsimused lahendatakse kehtiva õiguse ja teenuse tingimustega.
	3. Rangemad tingimused, kui tarkvara teeb makseid, võtab õiguslikke kohustusi või töötleb eriliigilisi andmeid: selgesõnaline eelnev luba ning juurdepääsu- ja auditeerimisõigused.	3. Teadmiseks võetud. Eelnõu ei sätesta maksete või eriliigiliste andmete erirežiimi. Paragrahv 43^{11} lg 5 jätab teenuseosutajale õiguse otsustada teenuse kasutamise ja agendikoodi aktsepteerimise üle. Erirežiimid tulenevad valdkonnaõigusest.
	4. Kehtetuks tunnistamine turvalises suunas: kui kehtivust ei saa kinnitada, tuleb tunnust	4. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Uus § 43^{11} ei sätesta registreeringu lõppemise aluseid.

	käsitada kehtetuna (EUDI rahakoti lähenemine).	Agendikood ei ole autentimisvahend ning pelk kood ei anna õigust toiminguid teha. Turvalise seose ja turvalisuse nõuded tulenevad § 43^{11} lg-test 3 ja 6.
	5. Andmekogu peaks näitama volitust (väljaandja või võti, olek ja ajalugu), mitte üksnes isikut, et üksiku agendi saaks tagasi võtta teisi puudutamata.	5. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab turvalise seose nõude ning lg 6 turvalisuse nõude ja RIA hindamise riigi infosüsteemis. Täpse tehnilise lahenduse ning volituse andmeid eelnõu ei reguleeri.
	6. Üks tunnus, palju teenuseid: võimaldada eraldi tunnuseid iga agendi või eesmärgi jaoks ilma lisatasuta (IKÜM artikli 5 lõike 1 punkt c); täpsustada vastutus, kui tarkvara tegutseb juriidilise isiku nimel.	6. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Eelnõu ei reguleeri agendikoodide arvu ega õiguste jaotust. Paragrahv 43^{11} lg 2 sätestab agendikoodi kasutamisega seotud toimingu omistamise lähtereegli, kuid vastutus juriidilise isiku nimel tegutsemisel määratakse kehtiva õiguse järgi.
	7. Vastutus: agendi toimingute käsitamine isiku toimingutena ei mõjuta teenuseosutaja enda vastutust, sealhulgas tootevastutust (direktiiv (EL) 2024/2853).	7. Selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 2 sätestab agendikoodi kasutamisel tehtava toimingu omistamise lähtereegli, kuid ei muuda vastutuse jaotust. Teenuseosutaja ja tarkvaralise lahenduse osutaja vastutus, sealhulgas tootjavastutus, määratakse kehtiva õiguse järgi.
Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit (ITL)	ITL tervitab eelnõu eesmärki, kuid leiab, et ei ole piisavalt põhjendatud, millist probleemi kavandatav regulatsioon lahendab, mistõttu ei saa ITL eelnõu praegusel kujul toetada.	Eelnõu ulatust on täpsustatud ja keskset terminit muudetud. Uus § 43^{11} sätestab seose, toimingu omistamise lähtereegli, turvalise seose nõude, teenuseosutaja aktsepteerimisvabaduse ning RIA turvalisuse hindamise riigi infosüsteemis.
	1. Tunnus ei tõenda agendi väidet ega näita, milleks agent on volitatud; eelnõust ei selgu, kuidas agent autenditakse, kuidas	1. Selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 1 kohaselt ei ole agendikood isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ega tõenda

	volitusi kontrollitakse ja kuidas konkreetne toiming usaldusväärselt füüsilise isikuga seotakse.	volituse olemasolu. Paragrahv 43^{11} lg 2 sätestab agendikoodi kasutamisel tehtava toimingu omistamise lähtereegli, lg 3 turvalise seose nõude ning lg 6 turvalisuse nõude ja RIA hindamise riigi infosüsteemis.
	2. Enne keskse registreerimise loomist tuleb hinnata olemasoleva eID ökosüsteemi, X-tee, sertifikaadihalduse ning teenusepõhiste kasutaja- ja volitusmudelite kasutamist; sõltuvalt valitud lahendusest ei pruugi keskne registreerimine või püsiv riiklik tunnus vajalik olla.	2. Teadmiseks võetud ja selgitatud. Eelnõu ei vali konkreetset tehnilist lahendust. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab turvalise seose nõude ja lg 4 võimaldab täpsustatud nõuded kehtestada määrusega ning lg 6 sätestab turvalisuse nõude ja RIA hindamise riigi infosüsteemis.
	3. Ebaselge on vastutus, kui agent ületab volitusi, kasutab aegunud või tagasivõetud volitust või tegutseb kompromiteeritud tehnilise lahenduse kaudu; teenuseosutajale ei tohiks panna vastutust asjaolude eest, mida ta ei saa usaldusväärselt kontrollida.	3. Selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 2 sätestab üksnes agendikoodi kasutamisel tehtava toimingu omistamise lähtereegli. Eelnõu ei reguleeri volituse ulatust ega muuda vastutuse jaotust, mis määratakse kehtiva õiguse järgi.
	4. ITL nõustub Cybernetica AS 16.10.2026 põhimõttelise lähenemisega: esmalt analüüsida olemasolevaid autentimis- ja pääsuhalduslahendusi, katsetada prototüüpe ning seejärel hinnata õiguslikke ja turvalisusega seotud aspekte; kaaluda katsetamist regulatiivses liivakastis.	4. Selgitatud. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab turvalise seose ja tarkvaralise lahenduse turvalise autentimise nõude ning lg 4 võimaldab täpsustatud nõuded kehtestada määrusega. Paragrahv 43^{11} lg 6 kohaselt hindab RIA tarkvaralise lahenduse kasutamise turvalisust riigi infosüsteemis ning saab määrata hindamise ulatuse ja tegevuste järjekorra. RIA pädevuse laiendamine erasektorile eeldab eelnevat mõjuanalüüsi. Eelanalüüsi, prototüüpimist ega regulatiivset liivakasti eelnõu eraldi ei sätesta.
Andmekaitse Inspektsioon	Andmekaitse Inspektsioon esitas 22.10.2026 kirjaga nr 2.3-4/26/4058-3 kuus tähelepanekut.	Pärast arvamuse saamist on eelnõu ümber töötatud uueks § 43^{11} sätteks. Teovõime piiramise andmed ja vana andmekogu mudel on välja jäetud. Mõnede

		tähelepanekutega on seetõttu juba arvestatud, igaühele on vastatud eraldi allpool.
	1. Eesmärgipärasus: eelnõu eesmärk (§ 43^{10} lõike 1 punkt 3) on isikukeskne, kuid arvamuse aluseks olnud varasemast seletuskirjast nähtus laiem kasutusala (teised isikud ja asutused kontrollivad registreeringut, teenuseosutajad rakendavad riskimudeleid). Töötlemise eesmärk ja ulatus peavad tulenema seadusest, mitte üksnes seletuskirjast või põhimäärusest. Palutakse eelnõus täpsustada, kas ja mil määral on andmekogu ülesanne võimaldada registreeringu kehtivuse ning agendikoodi ja isiku seose kontrollimist.	1. Arvestatud. Eelnõu eesmärk on uue § 43^{11} kaudu sätestada agendikoodi mõiste, kasutamisega seotud toimingu omistamise lähtereegel, turvalise seose nõue, teenuseosutaja aktsepteerimisvabadus ja RIA turvalisuse hindamine. Eelnõu ei loo eraldi agendikoodi andmekogu mudelit ega anna andmekogule eraldi kontrolli- või otsustusfunktsiooni.
	2. Registreeringu õiguslik ja tõenduslik tähendus: registreeringut kirjeldatakse ühelt poolt informatiivse kandena, teiselt poolt eeldatakse, et agendikoodi kaudu tehtud toiminguid saab käsitada isiku toimingutena. Pelk seose registreerimine ei tõenda toimingu tegemise volitust ega vastavust isiku tahtele. Palutakse eelnõus määrata registreeringu õiguslik ja tõenduslik tähendus ning vältida tingimusteta omistamise sõnastust.	2. Arvestatud. Paragrahv 43^{11} lg 1 sätestab, et agendikood ei ole isikusamasuse tuvastamise ega autentimise vahend ega tõenda volituse olemasolu. Paragrahv 43^{11} lg 2 sätestab, et agendikoodi kasutades tehtav toiming loetakse seotud füüsilise isiku toiminguks. See on üksnes agendikoodi kasutamisega seotud omistamise lähtereegel ega reguleeri volituse ulatust, toimingu õiguspärasust ega vastutuse jaotust.
	3. Teovõime piiramise andmed: varasemas redaktsioonis oleks § 43^{10} lõike 3 punkti 3 kuulunud ka teovõime piiramise andmed, ilma et selguks nende koosseis, päritolu, ajakohastamine ja säilitamine. Palutakse määrata nende andmete täpne koosseis, päritolu, ajakohastamise kord ja säilitamise vajadus; kui eesmärk on üksnes kontrollida registreerimisõigust, eelistada lahendust, kus töödeldakse vaid teavet, kas piirang välistab	3. Arvestatud. Teovõime piiramise andmed ja eelnev andmekogu lahendus on välja jäetud. Uus § 43^{11} neid andmeid ei reguleeri.

	registreerimise (minimaalsuse põhimõte).	
	4. Juurdepääs ja päringud: seletuskirja järgi peab registreeringuga saama tutvuda, kuid ei selgu, kes ja mis tingimustel andmeid näeb, mida päringuvastus sisaldab, kas päring eeldab autentimist ja kas päringud logitakse. Piiritlemata päring võib võimaldada masspäringuid ja seoste koondamist. Palutakse sätestada seaduses või rakendusaktis juurdepääsu saajad, eesmärk ja andmete ulatus, autentimisnõue, masspäringute piirangud ning logimise kord, ja hinnata, kas § 43^{10} lõike 6 volitusnormi tuleb täiendada.	4. Selgitatud. Uues mudelis ei ole agendikoodi andmekogu ega päringuteenust. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab turvalise seose nõude ning lg 4 kohaselt võib täpsustatud nõuded kehtestada määrusega. Paragrahv 43^{11} lg 6 on RIA pädevusnorm, mis piirdub riigi infosüsteemiga ega anna RIA-le õigust andmeid pärida ega siduvaid meetmeid rakendada. Päringute ja logimise täpne kord ei tulene § 43^{11} sättest.
	5. Säilitustähtaja põhjendus: eelnõu näeb ette andmete säilitamise kümme aastat registreeringu lõppemisest (§ 43^{10} lõige 5), kuid ei põhjenda sisuliselt just kümneaastast tähtaega; võrdlus isikut tõendavate dokumentide andmekoguga seda ei põhjenda, kuna sellel on eraldi eesmärk ja raamistik. Palutakse seletuskirja täiendada sisulise põhjendusega, siduda säilitamine konkreetsete õiguslike ja tõendamisvajadustega, kaaluda eri andmeelementidele eri tähtaegu ning selgitada, kuidas võimaldab üksnes seose säilitamine hiljem toimingut tõendada, kui toimingute andmeid ei säilitata.	5. Teadmiseks võetud. Eelnõu on ümber töötatud ja agendikoodi ei lisata enam andmenõusoleku ja volituste haldamise andmekogu andmestikuna. Uus § 43^{11} ei sätesta agendikoodi registreeringu kümneaastast säilitustähtaega.
	6. Mõjuanalüüs ja järelevalvekoormus: varasemas seletuskirjas märgiti, et andmekogu täiendamine võib suurendada inspektsiooni töökoormust, kuid et inimeste teadlikkus aitab kasvu ennetada, ilma analüüsita. Koormust mõjutavad ka kannete	Arvestatud. Andmekogu täiendamist ei kavandata ning põhjendamata väide inspektsiooni töökoormuse kohta on seletuskirjast välja jäetud. Seletuskirjas käsitletakse mõju riigiasutuste korraldusele § 43^{11} lg 6 kohase RIA turvalisuse

	vaidlustamine, ekslik omistamine, juurdepääs ja rikkumised. IKS § 56 lõike 1 ja IKÜM artikli 57 lõike 1 kohaselt hõlmavad inspektsiooni ülesanded järelevalvet, kaebusi ja nõustamist. Palutakse mõjuanalüüsi täiendada või põhjendamata väide välja jätta.	hindamise riigi infosüsteemis, lg 5 teisest lausest tuleneva agendikoodi kasutamise nõude riigi infosüsteemis ja lg 4 kohase ministri määrusandluse võimaluse kaudu.
Eraisik (Ü. Välk)	Küsimused puudutavad valdavalt seda, mida eelnõu teadlikult ei reguleeri: tsiviilvastutus, kohustuslik tehisaru vastutuskindlustus, riiklik tagatisfond, tõendite usaldusväärsus kohtus, riigi vastutus Aruait taristu eest ja piiriülene täitmine.	Teadmiseks võetud ja selgitatud. Eelnõu on ümber töötatud uueks § 43^{11} sätteks. See sätestab agendikoodi kasutamisega seotud toimingu omistamise lähtereegli, turvalise seose nõude, teenuseosutaja aktsepteerimisvabaduse ja RIA turvalisuse hindamise riigi infosüsteemis. Eelnõu ei reguleeri tsiviilvastutust, kindlustust, kohtus tõendamist ega piiriülest täitmist. Vastutuse jaotus määratakse kehtiva õiguse järgi.
Sotsiaalministeerium	Sotsiaalministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega. Märkused puudutavad peamiselt digitaalidentiteedi varasema redaktsiooni õiguslikku mõju, toimingute omistamist ja vastutust, isiklikult tehtavaid toiminguid, haldusmenetluse tagajärgi, teenuseosutaja õigust kasutamist välistada või piirata, registreeringu lõppemise mõju, haavatavaid isikuid, jälgitavust, terviseandmete ja muude eriliigiliste isikuandmete riske ning valitsemisala asutuste võimalikke kulusid.	Teadmiseks võetud ja selgitatud. Eelnõu on ümber töötatud uueks § 43^{11} sätteks. Agendikood ei ole autentimisvahend ega volituse tõend, kuid § 43^{11} lg 2 sätestab agendikoodi kasutades tehtava toimingu omistamise seotud füüsilisele isikule. Paragrahv 43^{11} lg 5 ei anna õigust teenuseid kasutada ega kohusta teenuseosutajaid agendikoodi aktsepteerima. Eelnõu ei reguleeri vastutuse, haldusmenetluse, terviseandmete ega kahju hüvitamise küsimusi, mis lahendatakse kehtiva õiguse ja teenuse tingimuste alusel.
Haridus- ja Teadusministeerium	Haridus- ja Teadusministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega. Ministeerium palus selgitada, kas ja millistel tingimustel võib inimese nimel tegutsevat digitaalidentiteeti kasutada avalikes teenustes, sealhulgas haridusvaldkonna e-teenustes,	Selgitatud. Eelnõu on ümber töötatud uueks § 43^{11} sätteks. Agendikood ei ole autentimisvahend ega volituse tõend, kuid § 43^{11} lg 2 sätestab agendikoodi kasutades tehtava toimingu omistamise seotud

	kus toiming eeldab inimese vahetut osalemist, professionaalset kaalutlust või õppijaga vahetut suhtlust.	füüsilisele isikule. Paragrahv 43^{11} lg 5 ei anna õigust teenuseid kasutada ega kohusta teenuseosutajaid agendikoodi aktsepteerima. Teenuseosutaja otsustab kehtiva õiguse ja riskihinnangu alusel, kas ja millistel tingimustel tarkvaralise lahenduse kaudu toiminguid teha. Kui riigi infosüsteemis, sealhulgas haridusvaldkonna e-teenuses, võimaldatakse toiminguid teha tarkvaralise lahenduse kaudu, on see lg 5 teise lause kohaselt lubatud üksnes agendikoodi kasutades. Toiminguid, mis eeldavad isiku vahetut osalemist, tarkvaraline lahendus teha ei saa.
Rahandusministeerium / Maksu- ja Tolliamet	Rahandusministeerium ja Maksu- ja Tolliamet esitasid märkused eelnõu õigusliku tähenduse, kohaldamisala, autentimise, volituste, vastutuse, riskide, kulude ja MTA teenuste võimaliku mõju kohta. Märkustes leiti, et eelnõu varasem sõnastus ei selgitanud piisavalt, kas digitaalidentiteedi registreerimine loob volituse või muu õigusliku aluse isiku nimel tegutsemiseks, kas lahendus hõlmab ka olemasolevaid masinliideseid ning milliseid arendusi ja kulusid see asutustele kaasa tooks. Samuti rõhutati, et pelk registrikanne ei tõenda konkreetse toimingu autentsust, volituse ulatust ega toimingu õiguspärasust.	Teadmiseks võetud ja selgitatud. Eelnõu on ümber töötatud uueks § 43^{11} sätteks. Agendikood ei ole autentimisvahend ega volituse tõend, kuid § 43^{11} lg 2 sätestab agendikoodi kasutades tehtava toimingu omistamise lähtereegli. Eelnõu ei reguleeri volituse ulatust, toimingu õiguspärasust, vastutust ega teenuse kasutamise tingimusi. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab turvalise seose nõude ja lg 6 turvalisuse nõude ning RIA hindamise riigi infosüsteemis. Paragrahv 43^{11} lg 5 ei kohusta teenuseosutajaid agendikoodi kasutama või aktsepteerima. Riigi infosüsteemis, sealhulgas MTA teenustes, on lg 5 teise lause kohaselt tarkvaralise lahenduse kaudu toimingute tegemine lubatud üksnes agendikoodi kasutades. Kui olemasolevate masinliideste kaudu tehakse toiminguid lg 1 tähenduses tarkvaralise lahenduse kaudu, puudutab nõue ka neid ning asutusele võivad tekkida kohandamiskulud. Muus osas sõltuvad rakendamise

		võimalikud kulud teenuseosutaja enda otsusest ja tehnilisest lahendusest.
Siseministeerium	Siseministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega. Ministeerium leidis, et mõiste "digitaalidentiteet" kasutamine tekitab terminoloogilist segadust, kuna see tähistab eID ja eIDAS kontekstis füüsilise isiku elektroonilist identiteeti. Samuti paluti selgitada kavandatava tunnuse õiguslikku tähendust, toimingute omistamist, volituse ulatust, vastutust, tegevuslogisid, teenuseosutajate kontrollivõimalusi, olemasolevate masinliideste mõju, väärkasutusriske, kulusid ning rahvastikuregistri andmete kasutamist.	Arvestatud osaliselt ja selgitatud. Eelnõu on ümber töötatud uueks § 43^{11} sätteks. Agendikood ei ole autentimisvahend ega volituse tõend, kuid § 43^{11} lg 2 sätestab agendikoodi kasutades tehtava toimingu omistamise lähtereegli. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab turvalise seose nõude, lg 5 teenuseosutaja aktsepteerimisvabaduse ja agendikoodi kasutamise nõude riigi infosüsteemis ning lg 6 turvalisuse nõude ja RIA hindamise riigi infosüsteemis. Eelnõu ei reguleeri volituse ulatust, vastutust, konkreetsete teenuste tingimusi ega tegevuslogisid. Riigi infosüsteemi masinliideste kaudu tarkvaralise lahenduse abil tehtavatele toimingutele kohaldub lg 5 teise lause nõue.
Kultuuriministeerium	Kultuuriministeerium kooskõlastas eelnõu märkustega. Ministeerium leidis, et seletuskiri rõhutab Eesti digiriigi kuvandit, kuid ei hinda piisavalt kavandatava lahenduse riske, kasutusjuhtumeid ega väärkasutuse tagajärgi. Samuti märgiti, et seletuskirjast ei selgu piisavalt, millist probleemi agendikoodi registreerimine lahendab, kuidas tagatakse läbipaistvus vabatahtliku registreerimise korral ning kas väärkasutuse korral tuleks ette näha registreeringu lõpetamise või peatamise alus. Lisaks juhiti tähelepanu, et andmekogu põhimääruse muutmise vajadus	Teadmiseks võetud ja selgitatud. Eelnõu on ümber töötatud uueks § 43^{11} sätteks. Agendikood ei ole autentimisvahend ega volituse tõend, kuid § 43^{11} lg 2 sätestab toimingu omistamise lähtereegli. Paragrahv 43^{11} lg 3 sätestab turvalise seose nõude ja lg 6 turvalisuse nõude ning RIA hindamise riigi infosüsteemis. Paragrahv 43^{11} lg 5 ei kohusta teenuseosutajaid agendikoodi võimaldama ega aktsepteerima, kuid riigi infosüsteemis on tarkvaralise lahenduse kaudu toimingute tegemine lubatud üksnes agendikoodi kasutades. Eelnev andmekogu mudel on välja jäetud.

	peab olema seletuskirjas kajastatud.	
Justiits- ja Digiministeerium	Ministeerium tegi ettepaneku muuta terminoloogiat, sätestada registreeringu kontrollimise võimalus ja füüsilise isiku vastutus, loobuda registreeringu kehtivuse mõistest ning täiendada seletuskirja mõjude, kulude ja järelhindamise osas.	Märkustega on olulises osas arvestatud, sest lahendus on ümber töötatud uueks § 43^{11} sätteks, termin „digitaalidentiteet“ on asendatud terminiga „agendikood“, agendikood ei ole autentimisvahend ega volituse tõend, § 43^{11} lg 2 sätestab omistamise reegli, § 43^{11} lg 3 sätestab turvalise seose nõude ja § 43^{11} lg 6 RIA turvalisuse hindamise riigi infosüsteemis. Justiits- ja Digiministeeriumi ettepanekul piirati RIA pädevus riigi infosüsteemiga ning § 4311 lg 5 lisati nõue, et riigi infosüsteemis on tarkvaralise lahenduse kaudu toimingute tegemine lubatud üksnes agendikoodi kasutades. Teovõime piiramise andmed ja varasem andmekogu lahendus on välja jäetud.